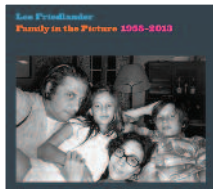


[BOEK IN BEELD]



FAMILY IN THE PICTURE, 1958-2013

Lee Friedlander, Yale University Art Gallery / Fondation A Stichting, 378 blz., €60.

★★★★★

'Een hond weerspiegelt het gezinsleven', schreef Sir Arthur Conan Doyle. 'Wie zag ooit een dartele hond in een vreugdeloos gezin, of een verdrietige hond in een gelukkig gezin?' Doorheen *Family in the Picture*, het definitieve familiealbum van Lee Friedlander, een van de meest iconische Amerikaanse fotografen, duiken wel een paar honden op. Een herder lijkt de voornaamste gezinshond te zijn geweest, afgaand op een vijftal foto's uit de jaren zeventig. Wat die ene herder ons toont over het gezin Friedlander, is echter allesbehalve elementair. Net zomin als deze onwaarschijnlijke verzameling familiefoto's – 369 intieme beelden van geboorte, dood en alle grote en vooral kleine momenten daartussenin – het volledige gezinsplaatje laat zien.

In *Family*, een tien jaar oude publicatie waarin de beelden van zijn vrouw Maria, hun kinderen Erik en Anna en later de kleinkinderen voor het eerst werden uitgegeven, schreef die Maria Friedlander een openhartige intro. 'Ik vraag me af, wat is dit *Family*-boek? Is het ons eigen familiealbum? Is het onze geïllustreerde biografie? Vertelt dit boek ons, om Tolstoj in *Anna Karenina* te parafaseren, of we een van die gelukkige gezinnen zijn die allemaal gelijk zijn of een ongelukkige familie die ongelukkig is op haar eigen manier? Misschien is het een beetje van dat alles, maar niets echt helemaal.' De frustratie die met het samenleven met een gejaagde fotograaf als Lee Friedlander komt, valt samen met de fascinatie voor dit werk, dat raakt aan alles en uiteindelijk overal tekortschiet.

In *Family in the Picture* is geen frustratie voelbaar, maar veeleer een liefdevol terugblikken op en stilstaan bij een vol leven. Geen woorden van, maar wel een aandoenlijk romancitaat gericht aan Maria: 'Ik, ook, wilde haar liefkozen met mijn ogen; ik weet niet of ik erin slaagde.' Het is haar evoluerende beeltenis die de absolute rode draad vormt doorheen het boek – van het eerste schuchtere portret in 1958 tot een klassieke Friedlanderfoto van haar schaduw in 2012. *Family in the Picture* is bijgevolg en bovenal een ontroerend mooi eerbetoon aan haar, de stille steunpilaar van zijn gezin. STEFAN VANTHUYNE



Maria Friedlander, 1961.



Giancarlo, Lee en Ava, 2003.